

Najkrajšie cyklotrasy

Tatry a okolie

25 cyklistických trás

Najkrajšie cyklotrasy Tatry a okolie

Ivan Bohuš ml.

Najkrajšie cyklotrasy Tatry a okolie

1. vydanie, 2016

© Autor textu: Ivan Bohuš ml.
Zodpovedný redaktor a editor: Daniel Kollár
Technický redaktor: Zuzana Kollárová
Jazyková úprava: Jana Hyžová
© Fotografie: Ivan Bohuš ml.
Fotografia na obálke: Pri Starej Lesnej
Úprava fotografií: Tomáš Votava
Profily trás: Tibor Kollár
Mapy: SHOCart, spol. s r. o., www.cykloserver.cz
Úvodná mapa: VKÚ, a. s., Harmanec
© Dizajn a typografia: Zuzana Kollárová
Tlač: impression world, spol. s r. o., Prešov

Akékoľvek, hoci aj čiastočné použitie diela je dovoľené len s písomným súhlasom vydavateľstva DAJAMA.

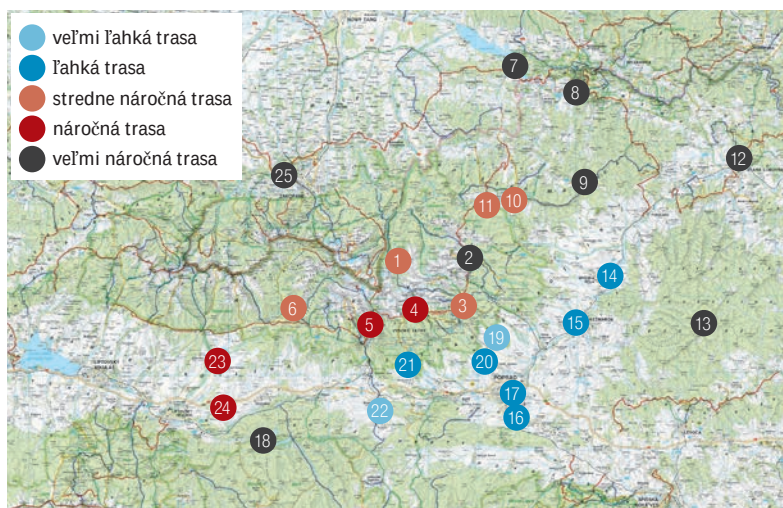
© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA
Ľubľanská 2, 831 02 Bratislava
tel.: +421 (2) 446 317 02, info@dajama.sk, www.dajama.sk

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA v roku 2016 ako svoju 263. publikáciu.

ISBN 978-80-8136-059-6

Obsah

1.	Do ústia Bielovodskej doliny	7
2.	Pod Jastrabiu vežu	13
3.	Popri lanových dráhach	19
4.	Pod Gerlachovský štít	25
5.	K dvom plesám	31
6.	Do Kôprovej a Tichej doliny.....	37
7.	K Nedeckému hradu	43
8.	Popod Tri koruny	49
9.	Hrebeňom Spišskej Magury	55
10.	K vyhladkovej veži nad Bachledovou dolinou	61
11.	Z Tatranskej Lomnice do Ždiaru	67
12.	K Ľubovnianskemu hradu	73
13.	Levočskými vrchmi	79
14.	Okolo hradu a kaštieľa	85
15.	Popradsko-vrbovský okruh	91
16.	Ku Gánovským travertínom	97
17.	Z Tatier do Popradu	103
18.	K Čiernemu Váhu a Parku dvoch morí	109
19.	Novolesnianský okruh	115
20.	Na Burich	121
21.	Do Štôly a Vyšných Hágov	127
22.	Malý štrbský okruh	133
23.	Popod Západné Tatry	139
24.	Do Múzea liptovskej dediny	145
25.	Okolo Tatier	151

Milí čitatelia,

v edícii Po Slovensku vo vydavateľstve DAJAMA vychádza ďalšia knižka s cykloturistickou tematikou – Najkrajšie cyklotrasy – Tatry a okolie. Hoci Tatry sa väčšinou spájajú s vysokohorskou turistikou, horeľstvom a so zimnými športmi, svoje miesto si v nich čoraz častejšie nachádza aj cyklistika a cykloturistika. Tieto činnosti sú, samozrejme, limitované konfiguráciou terénu, stavom chodníkov a pravidlami, ktoré určuje Návštevný poriadok TANAP-u. Aj napriek týmto obmedzeniam si tu však cyklisti prídu na svoje.

Žiaľ, priamo na území mesta Vysoké Tatry sa o zriadení cyklistického chodníka zatiaľ len niekoľko rokov uvažuje. Napriek tomu však veľmi pekné cyklotrasy vznikli vyznačením už existujúcich lesných ciest, prípadne turistických chodníkov. Ako cyklotrasy sú v niektorých mapách vyznačené aj vybrané štátne cesty, popri ktorých v teréne pribudlo prehľadné značenie. Najdôležitejšou trasou, ktorá býva v cyklistických mapách vyznačená ako Tatranská cyklomagistrála, je Cesta slobody spájajúca tatranské osady od Lysej Poľany po Štrbské Pleso. Názov Cesta slobody postupne prešiel aj na Cestu mládeže vybudovanú v šesťdesiatych rokoch 20. storočia medzi Štrbským

Plesom a Podbanským. Červeným písmenom C vyznačenú Cestu slobody budeme aj my pomerne často využívať ako prístupovú cestu k lesným cestám či chodníkom. Nesmieme však zabúdať, že počas letnej sezóny býva veľmi frekventovaná.

V posledných rokoch v podhorí Vysokých a Belianskych Tatier pribudol pekný cyklistický chodník, ktorý vybudovalo mesto Spišská Belá do Tatranskej Kotliny. Naň by mal v budúcnosti nadväzovať ďalší chodník vedúci ponad Cestu slobody až po Štrbské pleso. V bezprostrednom okolí Vysokých Tatier však nájdeme aj krátke úseky cyklistických chodníkov medzi Popradom a Svitom, Popradom a Kvetnicou či Kežmarkom a Vrbovom. V roku 2015 sa začala výstavba cyklistického chodníka z Kežmarku do Veľkej Lomnice. V Bachledovej doline pri Ždiari na lyžiarskych zjazdovkách vznikol bikepark s možnosťou vývozu „bikerov“ aj s bicyklami sedačkovou lanovkou. Táto publikácia je však venovaná predovšetkým cykloturistom. Veľmi príjemnú jazdu ponúkajú vyasfaltované lesné cesty Štátnych lesov TANAP-u najmä v lokalitách pod Kežmarskými Žľabmi, Tatranskými Matliarmi, Tatranskou Lomnicou a Smokovcami. Na ne na viacerých miestach nadväzujú poľné cesty z podtatranských obcí.

Výber publikovaných trás je ovplyvnený subjektívnymi skúsenosťami autora, avšak nikomu z používateľov tohto sprievodcu nebráni, aby si ktorúkoľvek trasu spojil s inou, resp. predĺžil ju alebo naopak, vybral sa len po časti niektorej z opisovaných trás. Zaujímavé sú najmä kombinované túry na bicykli (napr. do Tichej, Kôprovej alebo Velickej doliny) s možnosťou pešieho pokračovania. Pri plánovaní takýchto túr však treba myslieť aj na bezpečné uloženie bicykla.

V prvej časti sprievodcu sú opísané túry nad Cestou slobody, teda priamo do vysokotatranských dolín, resp. ich ústí. Výhodou týchto túr je, že takmer na celej spiatočnej ceste klesajú. O to viac však musíme dbať na bezpečnosť, pretože najmä v dolinách, kde sú turistické chaty, sa pomerne často pohybujú aj motorové vozidlá. Nezabúdajme, že chodec má na turistickom chodníku vždy prednosť.

V ďalších častiach sprievodcu sú opísané túry do Spišskej Magury, Levočských vrchov a okrajových častí Nízkych Tatier. Pri nich si však musíme správne rozložiť sily a počítať s dlhými úsekmi bez možnosti občerstvenia, avšak s možnosťou náhlych zmien počasia. Tomu treba prispôbiť oblečenie a pri plánovaní trasy treba počítať aj s náhradným a so skráteným variantom. Na

vytvorenie lepšej predstavy o smerovaní trás slúžia výrezy máp s vyznačením ich priebehu. Súčasťou sprievodcu sú aj niektoré praktické informácie, ktoré pomôžu trasu si naozaj dobre premyslieť a naplánovať. Pri každej trase nechýba okrem výškového profilu, vzdialenosti, celkového stúpania a prevýšenia aj známkovanie náročnosti (od 1 – veľmi ľahká po 5 – veľmi náročná).

Nie všetky opisované trasy vedú po značkových cyklistických cestách. Opisované trasy sú prioritne plánované tak, aby viedli popri čo najväčšom počte prírodných a kultúrnych zaujímavostí a podľa možnosti boli vedené ako okruhy. Takmer zo všetkých trás sú veľmi pekné výhľady na Tatry.

Cyklistika v okolí Tatier nie je len o veľkých prevýšeníach a vzdialenostiach. Množstvo trás je nenáročných, vhodných aj pre rodiny s deťmi. Niektoré túry si môžeme uľahčiť využitím Tatranskej elektrickej železnice, ktorou možno prepravovať aj bicykle. V tatranských osadách sa nachádza niekoľko požičovní bicyklov, v ktorých ochotne poskytnú v prípade núdze aj základný servis. Najbližšie predajne bicyklov a náhradných dielov sú v Poprade a Kežmarku.

Prijmite naše pozvanie do sedla bicykla, ktoré vám ponúkne nový zdroj zážitkov a poznávania.

Do ústia Bielovodskej doliny

Bielovodská dolina patrí medzi najkrajšie a najdivokejšie doliny v Tatrách. Turisti z nej obvykle prechádzajú cez sedlá do Velickej doliny alebo Veľkej Studenej doliny. My sa do jej ústia vyberieme na bicykli, aby sme si vychutnali aspoň časť jedinečnej atmosféry.

Hraničná riečka Biela voda

Bielovodská dolina

V poslednej ľadovej dobe Bielvodskú dolinu tvaroval ľadovec dlhý 13 km a hrubý 280 m. Vlievalo sa doň niekoľko prúdov vytvárajúcich bočné doliny. Vlastná dolina nemá pleso (niekoľko plies leží v bočných dolinách či kotloch). Okolo Litvorového plesa v Litvorovej kotline a okolo Zamrznutého plesa v Zamrznutom kotle vedie turistický chodník, ktorý sa rozdeľuje na dve vetvy. Možno nimi prejsť cez Prielom do Veľkej Studenej doliny alebo cez Poľský hrebeň do Velickej doliny. V doline je niekoľko prístreškov s lavičkami a na Poľane

pod Vysokou je horolezecké táborisko. Kedysi tu stála Chata Klubu československých turistov, ktorá však v roku 1926 vyhorela. Cieľom menej náročných turistov a cyklistov býva okolie horárne Biela voda v dolnej časti doliny. Bielovodská dolina má spoločné ústie s Dolinou Rybieho potoka a Roztockou dolinou, ktoré ležia na poľskom území.

Náročnosť

Prevažná časť trasy (zo Ždiaru do Lysej Poľany) vedie po štátnej ceste s kvalitným asfaltovým povrchom. Z Lysej Poľany pokračuje po lesnej ceste, ktorú využívajú aj

Štíty v závere Bielovodskej doliny

motorové vozidlá a ktorá je zároveň turistickým chodníkom. Jej povrch je miestami spevnený, avšak aj na zvyšných úsekoch je pomerne hladký. Cestou prekonáme niekoľko kratších stúpaní. Na túto túru je najvhodnejší trekingsový bicykel.

Popri Bielej vode

Zo Ždiaru, kedysi typického ľudovou architektúrou, dnes moderného turistického a lyžiarskeho strediska pod Belianskymi Tatrami, sa po štátnej ceste vyberieme smerom do Lysej Poľany. Hneď na začiatku túry sa zahrejeme pri stúpaní na Strednicu. Zo Strednice je pekný výhľad na Ždiarsku vidlu a Havran, najvyšší vrch Belianskych Tatier. V údolí pod nimi sa nachádzajú známe lyžiarske svahy. V lete ich existenciu prezrádzajú podpery vlekov a vodné protipožiarne nádrže, ktoré sa v zime využívajú na technické zasnežovanie. Aj popri nich vedie smerom dole do ústia Monkovej doliny jedna z cyklotrás. Na opačnej strane cesty za parkoviskom je zase odbočka ďalšej cyklotrasy smerujúcej na rázcestie Pri tablici, odkiaľ sa možno vybrať za poznávaním Spišskej Magury a jej okolia.

My však pokračujeme priamym smerom cez lesnícku osadu Podspády a Tatranskú Javorinu do Lysej Poľany, ktorá je hraničným priechodom do Poľska. Lysá Poľana oživa najmä v letnej turistickej sezóne. Pri veľkom parkovisku a autobusovej zastávke máme možnosť občerstvenia. Z Lysej Poľany do Bielovodskej doliny odbočíme za autobusovou zastávkou tesne pred mostom a pokračujeme popri smerovníkoch turistickej a cyklickej trasy.

Lesná cesta a modro značkovaná cyklotrasa vedú popri hraničnej rieke Biela voda (Białka) v mieranom stúpaní. Biela voda vzniká sútokom Litvorového a Zeleného potoka. Pomenovaná je podľa bielych granitových okruhliakov na dne. Vpravo za ňou sa miestami medzi stromami objavujú hrebene poľských Tatier a priamo pred nami sa neskôr ukážu štíty tvoriace uzáver Bielovodskej doliny. Cesta je pomerne široká, ale nesmieme zabúdať, že peší turisti majú prednosť.

Po vyše 3 km prídeme na širokú poľanu s horárňou Štátnych lesov TANAP-u. Na lúke sú lavičky, prístrešok a upravená studnička so známenitou pramenitou vodou. Tu sa

Tatranská Javorina a Hohenlohe

Kedysi na území dnešnej Tatranskej Javoriny stál len sezónny majer lendackého veľkostatku a poľany okolo majera spásali stáda z neďalekých severospišských obcí (dnes patriacich Poľsku). V roku 1759 tu Horvátovci z Plavča založili železnú hutu a jej zamestnanci či uhliari, ktorí podnik zasobovali dreveným uhlím z blízkyh lesov, boli prvými stálymi obyvateľmi tejto lokality. Huta sa však postupne stala nerentabilná a v roku 1875 ju majitelia Salamonovci prebudovali na lepenkárňu, ktorú aj s celým javorinským panstvom v roku 1879 kúpilo pruské knieža Christian Kraft Hohenlohe. V Javorovej doline založil zverník, ktorý zasoboval dovozom cudzokrajnej zveri. V roku 1884 tu vybudoval poľovnícky zámok, ktorý dnes slúži reprezentačným účelom prezidenta Slovenskej republiky. Okrem toho dal postaviť drevený Kostol sv. Anny, patrónky lesných robotníkov. Hohenlohe je pochovaný v Tatranskej Javorine vedľa jeho životnej družky, poľskej kňažnej Otílie Lubraniec-Dąbskej.

naša trasa končí, ďalej môžu ísť len peší turisti. Odmenou za vynaloženú námahu sú nezvyklé pohľady na vrchy Mlynár, Vysoká, Veľký Žabí štít a na Žabiu kopu nad Žabou dolinou. Nielen na poľane, pri celi našej trasy, sa kedysi pásli početné ovčie stáda. Pastieri ich z okolitých dedín vyhánali až do najvyššie položených úvalov Bielovodskej doliny. Ešte dávnejšie tam prenikali lovci kamzíkov, bylinkári a tajnostkárske hľadači pokladov. Najvýraznejšie stopy však v tejto časti Tatier zanechali pastieri a drevorubači. K definitívnemu koncu ich podnikania došlo po uzákonení Tatranského národného parku.

Návrat na bicykli je možný len tou istou trasou. V Lysej Poľane odbočíme na štátnej ceste doprava. Po 3 km opäť prejdeme cez Tatranskú Javorinu s bohatou lesníckou minulosťou. Obec je zároveň známym východiskom túr do Javorovej doliny s možnosťou pokračovania cez Zadné Meďodoly a Kopské sedlo do Doliny Kežmarskej Bielej vody alebo cez Sedielko do Malej Studenej doliny. V ústí Javorovej doliny je podobne ako v Bielovodskej doline horáreň, ku ktorej sa dá dostať po lesnej ceste aj motorovým vozidlom. Cesta zároveň slúži ako turistický chodník. V súčasnosti (2015)

Pod Muráňom

je táto trasa pre cyklistov uzavretá. Ak máme možnosť bicykel nechať v Tatranskej Javorine, celkom určite stojí za námahu prechádzka do ústia doliny, na poľanu Pod Muráňom s peknými výhľadmi na Belianske a Vysoké Tatry. Za mostom na začiatku Zadných Meďodolov je náučná geologická plocha s ukážkami

hornín, náučnými panelmi, altánkom a lavičkami. Z Tatranskej Javoriny je vzdialená len 2,5 km a jej návšteva môže byť príjemným sppestrením nášho cyklistického podujatia. Z Tatranskej Javoriny pokračujeme po známej ceste cez Strednicu späť do Ždiaru, východiskového a cieľového bodu výletu.

Trasa: miesto (nadmorská výška)

→ počet km (vzdialenosť), ↑ počet m (stúpanie)

Ždiar (896 m)

→ 13 km, ↑ 371 m

Lysá Poľana (970 m)

→ 3 km, ↑ 85 m

Horáreň Biela voda (1 021 m)

→ 6 km, ↑ 179 m

Tatranská Javorina (1 000 m)

→ 11 km, ↑ 189 m

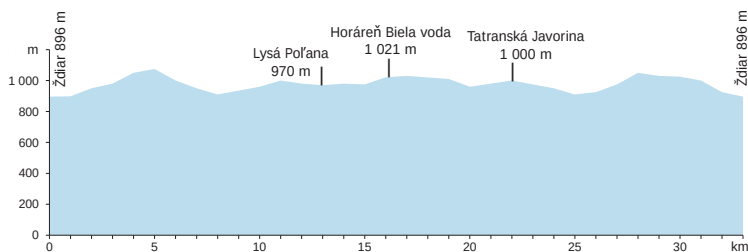
Ždiar (896 m)

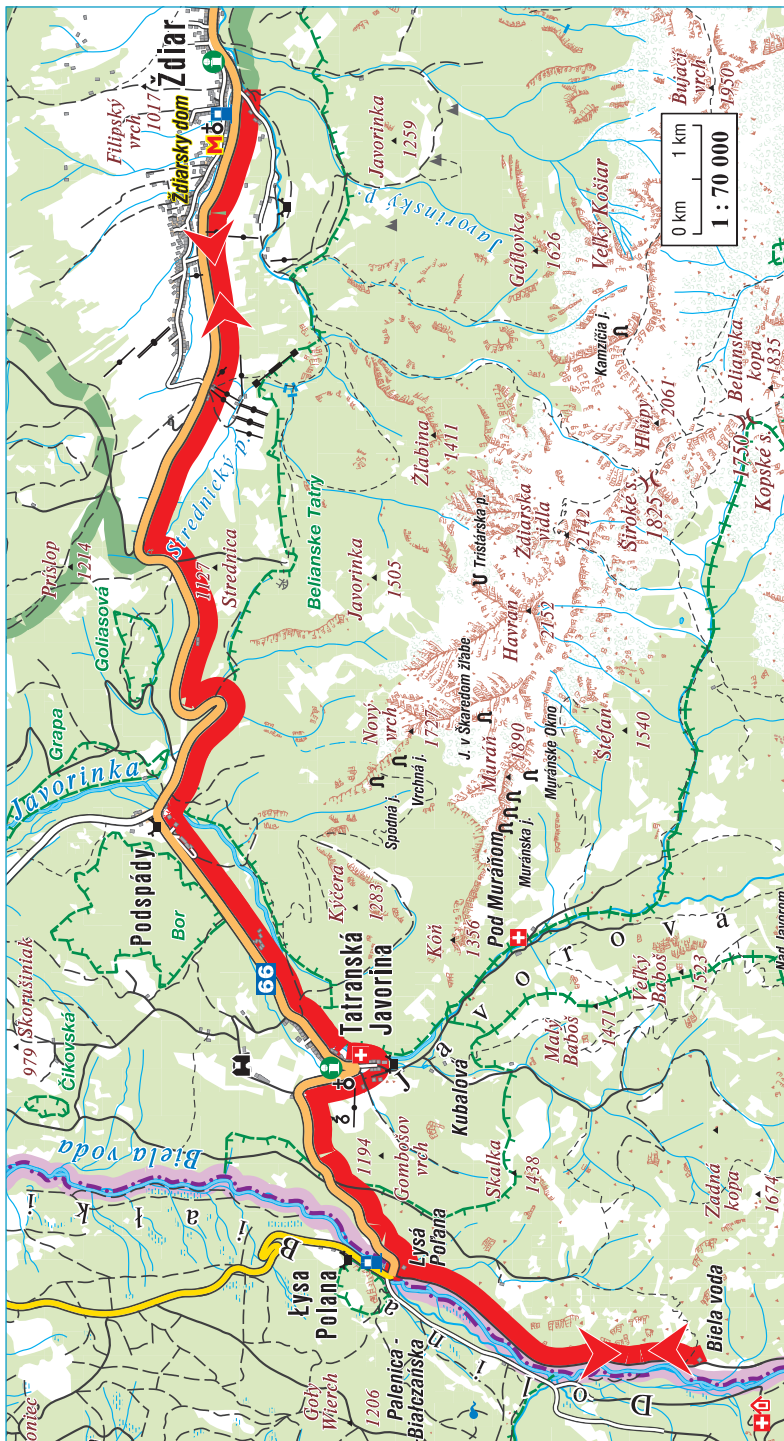

Spolu: 33 km. **Celkové stúpanie:** 824 m. **Náročnosť:** 3.

Prevýšenie medzi najnižším a najvyšším bodom: 176 m.

Mapa trasy: <http://www.cykloserver.cz/f/87d6195722/>

Pod Jastrabiu vežu

V roku 1565 sa do Doliny Kežmarskej Bielej vody vybrala prvá známa tatranská turistka, kežmarská hradná pani Beáta Łaski-Kościelecka. Spolu so sprievodom vyrazila z Kežmarku na kočoch, ďalej možno šla koňmo alebo pešo. Približne tou istou trasou sa vyberieme aj my na bicykli.

V Doline Zeleného plesa

Jastrabia veža a Zelené pleso

Nad cieľom výletu sa vypína povestami opradená Jastrabia veža. Nepatrí medzi tatranských veľikánov, avšak už z diaľky na seba upozorňuje strmými tvarmi. V čase, keď do hôr chodili len lovci, bylinkári a hľadači pokladov, si niekto všimol jasnozelené fláky na dne Zeleného plesa. Nájsť vysvetlenie v ére povestí, legiend a fantázie nebolo zložité. Ľudia uverili, že ide o drahokamy. Vysvetlenie, ako sa dostali do plesa, ponúkala blízka a neprístupná Jastrabia veža. Kedysi na nej údajne bol drahokam nesmiernej ceny. Získať

sa ho snažili mnohí mládenci z dedín v podhorí. Vyliezť na Jastrabiu vežu sa však podarilo len jedinému z nich. Keď drahokam držal v rukách, pošmykol sa a spadol s ním do Zeleného plesa. Dávnou povest' názvom pripomína Karbunkulový hrebeň, ktorý pokračuje z Jastrabej veže smerom k Belasej veži.

Náročnosť

Sčasti okružná trasa sa začína na pohodlnej asfaltovej štátnej ceste. Za autobusovou zastávkou Biela Voda sa začína najnáročnejšia časť – stúpanie k Zelenému plesu po turistickom chodníku. V lete po ňom

Dolný úsek cesty k Zelenému plesu

premávajú aj terénne autá, ktorými zásobujú Chatu pri Zelenom plese. Povrch cesty je nespevnený, na viacerých miestach ho poškodila erózia, inde sú na ňom pomerne veľké skaly. Na to treba myslieť najmä pri návrate. Nad Malým Slavkovom využijeme aj nespevnenú poľnú cestu, ktorá býva po dažďoch niekoľko dní rozmočená. Opisovanú túru odporúčame do pozornosti najmä skúseným cyklistom s primeranou fyzickou kondíciou a na kvalitnom horskom bicykli.

Po stopách hradnej panej

V Kežmarku naša trasa povedie po Michalskej ulici popri ľavom brehu Popradu smerom na Spišskú Belú. Z Michalskej ulice odbočíme za fabrikou na spracovanie ľanu a za nenápadným mostom cez Kežmarskú Bielu vodu, ktorá sa tu vlieva do Popradu, pokračujeme doľava na ulicu Pod traťou (za železničným priestupstvom Nad traťou). Táto ulica za mestom pokračuje ako cesta do podtatranskej obce Rakúsky. Chotár Rakús (podobne ako Kežmarku a Spišskej Belej) tiež siahla až do Tatier. Dodnes to pripomína názov

Rakúska poľana a Rakúsky chrbát v Belianskych Tatrách.

Ani nie 2 km za obcou je rómska osada. Cesta vedie jej východným okrajom a pokračuje smerom na Šarpanec. Tu sa nachádza križovatka so štátnou cestou medzi Spišskou Belou a Tatranskou Kotlinou. Odbočíme doľava smerom na Tatranskú Kotlinu. Odporúčame využiť cyklistický chodník, ktorý vedie paralelne s touto cestou. Pred Tatranskou Kotlinou odbočíme opäť doľava smerom na Starý Smokovec. Za križovatkou nás čaká pomerne strmé stúpanie, ktoré sa však postupne zmierňuje. Cez osadu Kežmarské Žľaby pokračujeme na parkovisko a k autobusovej zastávke Biela Voda. Dnes tu nenájdeme nijaký objekt, avšak v rokoch 1925 až 1948 tu stál penzión Biela Voda, ktorý dal postaviť Kežmarčan Rudolf Pálenčár. Penzión zanikol pri požiari a viac nebol obnovený.

Pri parkovisku sa začína horská časť našej trasy. Podľa cyklistického značenia odbočíme doprava a dlhým stúpaním po ceste vysypanej kameňmi sa dostaneme k Šalviavému prameňu. Pri studničke stojí

prístrešok s lavičkami. Aj tu kedysi stáli turistické objekty. Chata Júliusa Tardíka z roku 1927 slúžila ako rekreačné zariadenie a neskôr iba príležitostne robotníkom, čo trvalo do roku 1958, keď ju asanovali. Na jej základoch stojí prístrešok s lavičkami. Oproti nemu vyviera prameň, podľa ktorého je lokalita pomenovaná.

Nad Šalviovým prameňom sa nachádza rázcestie chodníkov k Zelenému plesu a do Doliny Bielych plies. My pokračujeme doľava cez most ponad Kežmarskú Bielu vodu. Za ním má cesta charakter turistického chodníka. Po krátkych úsekoch so strmším stúpaním sa dostaneme nad hornú hranicu lesa s peknými

výhľadmi na štíty v uzávere Doliny Zeleného plesa. Vľavo sa týči ponurá severná stena Malého Kežmarského štítu. Je to najvyššia stena vo Vysokých Tatrách. Meria 900 m a v jej kolmých zrázoch je 109 hodnotných horolezeckých ciest. Stenu pretína šikmá rampa, ktorú horolezci využívajú na zostup. Posledný úsek našej trasy, odkiaľ uvidíme aj chatu, nie je strmý a povrch chodníka je rovnejší. Krásny výhľad na okolité štíty si môžeme vychutnať aj z jedálne Chaty pri Zelenom plese.

Návrat k autobusovej zastávke Biela Voda je možný len tou istou trasou. Aj keď „najskalnejším“ cyklistom záleží na tom, aby sa na tejto trase nedotkli nohou chodníka,

Chata pri Zelenom plese

Prvú chatu pri brehu Zeleného plesa postavili v roku 1880. Po zničujúcom požiari postavili ďalšiu chatku, ktorú v roku 1890 postihol rovnaký osud. V poradí tretia chata bola už murovaná a po viacerých prístavbách a prestavbách sa stala základom dnešnej Chaty pri Zelenom plese. V rokoch 1950 až 1990 niesla názov Brnčalova chata podľa Alberta Brnčala, pedagóga a horolezca, ktorý ako horolezecký inštruktor zahynul pod Jasrabím sedlom. Chatu dlhé roky zásobovali furmani na vozoch ťahaných koňmi. Využívali cestu, po ktorej dnes vedie opisovaná cyklotrasa. Posledný z furmanov Albert Šefc zahynul na tejto ceste pri práci pod prevráteným vozom. Pripomína ho aj pamätná tabuľa umiestnená na chate.

